

B2-páholy

Rég volt. Akkor még sokat és sokan összejártunk. Mindenféle költők, és mi voltunk a legmodernebbek. Ki mások is lehettek volna? Ittunk és megváltottuk a világot – a költészet megváltásán keresztül képzelve el mindezt. Az avantgárd költészetén keresztül. Az eszmét a párizsi Magyar Műhely nagy triásza hintette – az arkánusok akkor még nem léptek színre Washingtonban, Torontóban, Montréalban, Bostonban. Mert feltétlenül szerettük egymást, beszélgetéseink alaptónusa a vita volt. Vita a költészet mibenlétéről, így a művészet létkérdéseiről, így a társadalom állapotáról, így a politikai helyzet tarthatatlanságáról. Egyik késhegyig menő vitánk arról szólt Papp Tibor lakásán, mivel kell egy induló költőnek kezdenie a pályáját. Jelesen: szabad verseket kell-e írnia, vagy nyomban kötött versek írásával lehet elsajátítani a szakmát. A műhelyesek amellet kardszkodtak, hogy a kezdő költőnek azonnal szabad verseket kell írnia, és elrettentő példaként idézgették Illyés elhíresült mondását: *mutass egy szonettet, és megmondom, milyen költő vagy*. Én váltig állítottam – és hittem, a magam pályáját vetítve eléjük –, hogy a költőjelöltnek előbb meg kell tanulnia a kötött versbeszédet, már csak azért is, hogy legyen mitől megszabadulnia később, ha útja és szándékai úgy kívánják. És megerősítő példaként Illyés említett szavait idéztem nekik. Az egymással ellentétes álláspontok nem találtak kielégítő nyugvópontot, ittunk és egyre hevesebben utáltuk a másik radikalizmusát, konzervativizmusát.

Miről is jut ez most eszembe? Éppenséggel a haikuról. Amikor creative writinget, szépírást vagy mifenét, nem tudom a kifejezés megfelelő fordítását, tanítottam, a diákjaim is mindig fölítették a kérdést: minek kötött formákban írni, miért szonett vagy tercina, s főleg mire föl haiku. Amikor a modern kor modern költője éppenséggel csak modern formákban dolgozik. Megpróbáltam a legegyszerűbben megválaszolni a megválaszolhatatlant. Nem utaltam szakmára, nem utaltam gyakorlatra, még csak költői öntudatra sem. Mindössze arra hívtam föl a figyelmüket, hogy a formai kötöttség – haikunál az öt-hét-öt szótag – rengeteg szócsereére, egyúttal a szavak sokszorosán variált fölalálására kényszeríti a vers megalkotóját. Magyarán, az ember ilyenkor használni kezdi a nyelvet, a nyelvi készletet, nemcsak felhasználja vagy elhasználja azt. Elsajátítja a tömörség és pontosság erényeit a szavak hirtelen felkínálkozó rengetegében elbolyongva. Kaland és tapasztalás. Önfegyelem és nyelvi önfegyelmezés. Az alapok megszerzése, ahonnan bárhová is rugaszkodik el az ember, van mihez viszonyítania ugrabugrálását, sikeresebb esetben a szárnyalását. Avagy – *mutasd meg egy haikudat, és nemcsak azt mondom meg, ki vagy, de azt is, hogy ki lehet belőled...*

NAPÚT

Irodalom, művészet,
környezet

XVI. évfolyam 2. szám

A Cédrus Művészeti Alapítvány megbízásából kiadja a Napkút Kiadó Kft. Megjelenik évente tízszer.
Főszerkesztő: **Szondi György**. Szerkesztik: **Bába Szilvia** (művelődés), **Babics Imre** (vers),
Balázs Géza (nyelvművelés), **Bognár Antal** (évkönyv), **Borbély András** (dokumentum), **Elek Szilvia** (zene),
Hlavacska András (műbírálat), **Kovács Ildikó** (szöveggondozás), **Prágai Tamás** (próza), **Sebeők
János** (környezet), **Szondi Bence** (tördelés), **Vincze Ferenc** (nemzetiség), **Wegner Tibor** (művészet).
Szerkesztőségvezető: **Szondi Eszter**. Napút-kör: **Csáji László Koppány**, **Csűrös Miklós**,
Doncsev Toso, **Gráfik Imre**, **Hankiss Elemér**, **Jankovics Marcell**, **Dr. Koncz Gábor**,
Radnóti Zsuzsa, **Rakovszky Zsuzsa**, **Szörényi László** (tiszteltetlelbeli konzulensek).

Alapította: **Masszi Péter**. Lapterv: **Gosztola Gábor**.

Szerkesztőség: Ady Endre Művelődési Központ, 1043 Budapest, Tavasz u. 4.

Telefon: (1) 225-3474 • Mobil: (70) 617-8231 • E-mail: napkut@gmail.com • Honlap: www.napkut.hu

A Cédrus Művészeti Alapítvány adószáma: 18110661-2-41

Nyomdai kivitelezés: Érdi Rózsa Nyomda. Terjeszti a Hírker Zrt. és az NH Zrt. ISSN: 1419-4082

B2-páholy

Zalán Tibor tárcája . . . . . borítóbelső

Évgyűrűk

Bakos Ferenc: Haiku-séta. 3

Pehelymély

A sok haikuszerzőt felsorolni itt nem tudjuk.
Alkotásaik nevük (álnévük) sorrendjében
következnek – ettől csak egy-két helyen,
tördelési szempontból tértünk el. 4–21

Fodor Ákos: 5 kis zaj-szünet 22

Németh Péter Mykola:

„Visszaháromoltatott háromkák” 23

Szabó Palócz Attila haikui. 24

Juhász János: Jézus 25

Lukáts János: Wong szan szól. 26

Hajdanában ég és föld

(Régi regék japánból;

Varga Imre verses feldolgozása). 30

Suhai Pál: Egynéhány limerik 34

Hetedhét

Mario Chini: a haiku

Edoardo Sanguineti három haikuja

(Szénási Ferenc fordításai). 35

Alexa Rudolph: A gesztenyek alatt; Jó reggelt;

Jövünk megint (Báthori Csaba fordításai) . 36

Jurij Mamejev: Egyszerű ember

(Arató János fordítása). 38

Alekszandr Iljicsevszkij: A veréb

(H. Bajkai Judit fordítása). 41

Mustra

Horst Stern: Egy férfi Apuliából

(Szalai Lajos fordítása). 48

Hegy Botos Attila: Csin Ország Ékessége . . . 54

Marton Réka Zsófia: Mikor a tányérok zuhannak . 55

Várnai Gina: Egy kész mondat az utazóhoz . . 55

Déry Lucy: Művészet a Homokban 55

Hétfvári Andrea: Álomváros. 56

Tárlat

Fricska Dorka festményei

Pehelymély-pályázatunkon

kiemelt szerzők haigái . . . . . színes melléklet

Albrecht Ferenc: A bambusz nimfái 57
 Zságot András: Kalandozások
 a helyesírás világában / II. 75
 Podonyi Hedvig: Végállomás 79

Téka

Szepes Erika: A költő, akit csak
 jelenéseiből ismertünk
 (In memoriam Láng Éva [1925–2013]) . . 81

Ablak

Takács Éva: Egymásba szánt szólamok?
 (Háy János: Mélygarázs) 100
 Vraukó Tamás: Ideológiai határeset. 102

Tizennegyedmagunkban

Jana Juráňová: Anti-koleda
 (Árgyelán Erzsébet Katalin fordítása) 110
 Szlovák népköltészet (Bartók Béla gyűjtései;
 Varga Imre fordításai) 113
 Az Isten harsonája – Božia trúba
 (kétnyelvű versválogatás)
 Dsida Jenő 114
 Kalász Márton 115
 Szűgyi Zoltán 116
 Tózsér Árpád 117
 (szlovákra fordította Oldřich Kníchal)

Charta XXI

Megbékélési és Együttműködési díj
 Karol Wlachovsky 118
 Kiss Szemán Róbert 120
 Surján László 123
 Káfer István 124

Radnai István: Nehezen hajnalodik;
 Délibáb kánikulában 126

E számunk szerzői. 128

Melléklet

Káva Téka - Napút-füzetek 82.

Raymond Queneau: Értekezés a Demokrata
 Érényekről (Szigeti Csaba fordítása)

NAPÚT

Irodalom, művészet,
 környezet

XVI. évfolyam 2. szám

Pehelymély

Hetedik alkalommal írta ki műhelyünk (ezúttal) pehely témában haiku- és haibunszerző pályázatát. Nem is igazán pályázat ez (meghirdetése szerint se), hisz díjak voltaképp nincsenek. A „jutalom” a közlés: 90 beküldő munkáiból teszünk közzé sikeres, szép alkotásokat. Ennyi bennünket megtisztelő versmester szerepel e válogatásban közel kétszáz közül. Nem versenyeredményt hirdetünk tehát, nem is emelünk ki senkit, a közölt szerzők e japán versforma magyar háromsorosát ezúttal e témában fogalmazták meg finoman, művészi erővel. Mindenkinek köszönjük küldését, s reméljük, újra találkozunk majd műveikkel.

***

Lapszámaink rendre miniinformációval szolgálnak a benne közlő alkotókról (128–129. oldal). Ezúttal, igen, ennyi oldalra rúg a lajstrom, amelyben a szerzők olykor álnévükön szerepelnek, máskor kérik, tekintsünk el adataik nyilvánosságra hozatalától. Természetesen valamennyiük kérését tiszteletben tartjuk.